

Denna rapport är en sammanställning grundad på Utrikesdepartementets bedömningar. Rapporten gör inte anspråk på att ge en fullständig bild av läget för de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer i landet. Information bör också sökas från andra källor.

Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i Oman 2015–2016

I. SAMMANFATTNING

Oman är en ärftlig monarki med sultan Qaboos ibn Said som statschef.

Under sultanens 47 år vid makten har Oman gjort stora ekonomiska och sociala framsteg, från att ha varit ett underutvecklat land där befolkningen framförallt livnärde sig på jordbruk och fiske.

Stora delar av makten är centrerad kring sultanen, som formellt även har titeln premiärminister och flera andra ministertitlar, exempelvis utrikesminister. Det omanska parlamentet består av två kamrar, där tillsättningen sker genom direkta val till den ena kammanren och genom utnämningar av sultanen till den andra. Efter begränsade protester och krav på reformer under 2011 fick parlamentet en lagstiftande funktion. Sultanen har dock vetorätt över all föreslagen lagstiftning. Politiska partier är inte tillåtna.

Omans författning, *The Basic Statute of the State* (1996) syftar till att reglera successionsordningen, reglera maktindelningen samt garantera vissa medborgerliga rättigheter. Författningen föreskriver även jämlikhet mellan könen, vilket dock förhindras av annan lagstiftning. Sharia-lagstiftning är grunden för landets lagstiftning men tillämpas främst inom familjerätten. Domstolsväsendet är formellt självständigt men den verkställande makten har inflytande.

Förespråkare för mänskliga rättigheter kan inte agera fritt och flera frihetsberövanden har gjorts på basis av vad personer har skrivit på sociala medier. Rapporter finns om förespråkare som har frihetsberövats och hållits arresterade i hemliga lokaler.

Yttrandefriheten är begränsad och exempelvis kritik av sultanen är förbjuden. Medier idkar självcensur i vetskap om att överträdelser av de röda linjerna för vad som är accepterat innebär bestraffning. I augusti 2016 stängdes med omedelbar verkan tidningen Azamn efter att ha publicerat ett par artiklar som anklagade seniora domare för korruption.

Islam är statsreligion men författningen tillåter utövandet av andra religioner. Oman förespråkar aktivt religiös tolerans och samexistens. Det finns såväl kristna kyrkor som buddistiska tempel i Oman.

Oman tillämpar dödsstraff för bland annat mord och narkotikahandel. Inga rapporterade avrättningar finns för 2016.

Landet har omkring 4,5 miljoner invånare varav 46 procent är migrantarbetare. Oman tillämpar *Kafala*-systemet som innebär att alla utländska arbetstagare måste ha en omansk sponsor. Systemet lämnar många i en utsatt situation. Kvinnliga hushållsanställda är särskilt utsatta. Rapporter finns om kvinnor som utsatts för fysiska och sexuella övergrepp.

Skolgång är inte obligatorisk men gratis och allmän för både pojkar och flickor upp till motsvarande gymnasienivå. Omanska medborgare och utländska medborgare som arbetar i offentlig sektor har tillgång till gratis sjukvård.

Socialt betingade institutionella normer och annan lagstiftning utgör ett hinder för snabbare utveckling av kvinnors åtnjutande av lika rättigheter. Exempelvis är lagstiftningen i familje- och civilrättsliga fall i flera avseenden till kvinnors nackdel. FN:s barnrättskommitté har uttryckt oro över bland annat diskriminering av flickor, barn födda utanför äktenskapet, barn med funktionsnedsättning och barn till migrantarbetare.

II. RÄTTSSTATENS PRINCIPER

En princip för god samhällsstyrning

Omans författning antogs 1996. Dess syfte är framförallt att reglera den kungliga successionsordningen, reglera maktdelningen mellan de båda kamrarna i parlamentet samt garantera vissa medborgerliga rättigheter och alla medborgares likhet inför lagen. Författningen föreskriver även jämlikhet mellan könen, vilket dock förhindras av annan lagstiftning.

Rättssystemet består av en högsta domstol, överklagandeinstanser, förstahandsinstanser och så kallade *Courts of Summary Jurisdictions*. Dessa domstolar hanterar alla brott- och civilmål som inte är familjerättsliga. Sharia-lagarna är grunden för hela rättssystemet men tillämpas konkret i främst familjerätten. Det finns specialdomstolar för frågor gällande arbetslagar, hyreslagar samt kommersiella tvister. Militär personal som blir föremål för domstolsprövning hanteras av en militärdomstol. Det finns även en fristående administrativ domstol, vars uppgift är att granska domstolarnas agerande.

Rättsväsendet är formellt självständigt, men den verkställande makten har ett starkt inflytande. Sultanen är ordförande i den högsta juridiska kommittén som tillsätter och avsätter höga domare. Åklagar- och domstolsväsendet är sedan 2011 en egen myndighet.

I mindre befolkade områden tillämpas enligt Freedom House ofta stammarnas egna lagar och traditioner för att lösa tvister vilket ofta inskränker kvinnors konstitutionella rättigheter.

Vissa åtgärder har gjorts för att öka transparensen inom statsförvaltningen, i syfte att motverka korruption. 2014 dömdes ett antal personer anställda inom statsförvaltningen och högt uppsatta chefer i Omans oljeindustri för korruption. I juni 2015 dömdes sex personer med kopplingar till ett statligt bolag till fängelse för inblandning i smuggling av bränsle ut från Oman. Oman ligger på plats 64 av 176 länder i Transparency Internationals globala korruptionsindex för 2016.

III. DEMOKRATI

De politiska rättigheterna och de politiska institutionerna

Sultan Qaboos bin Said har innehaft makten i Oman sedan han avsatte sin far 1970 då Oman var illa åtgånget av krig och ett underutvecklat land med endast tre skolor, två sjukhus och tio kilometer asfalterad väg.

De ekonomiska och sociala framstegen under Sultan Qaboos är stora men de politiska har varit mer försiktiga. Maktkoncentrationen kring sultanen och hans familj är stor. Sultanen innehar simultant rollen som statschef, regeringschef och formellt sett även flera ministerposter såsom exempelvis utrikesminister. Han utser även personligen de övriga ministrarna.

Enligt den omanska författningen ska kungafamiljen efter sultanens död inom tre dagar komma överens om en ny sultan. Om detta inte sker så ska ett brev från sultanen öppnas i vilket han har skrivit namnet på den som han anser ska efterträda honom.

Omans parlament, *Majlis Oman*, har två kamrar, *Majlis al-Dawla* och *Majlis ash-Shoura*. Bägge har till uppgift att se över lagförslag innan de träder i kraft. Efter protester och krav på reformer under 2011 fick Omans parlament, *Majlis Oman*, formellt sett en lagstiftande roll. Regeringens förslag till lagstiftning går till parlamentet för godkännande och därefter till sultanen för beslut. Sultanen kan välja att anta lagstiftning även om parlamentet har invändningar eller inte godkänner ett förslag från regeringen.

Parlamentet har två kamrar, *Majlis al-Dawla* och *Majlis ash-Shoura*. I överhuset *Majlis al-Dawla* sitter 83 ledamöter, varav 15 kvinnor, som alla utses av sultanen. Överhuset fungerar som en lagstiftande församling, men sultanen har formell beslutanderätt. De 84 ledamöterna i underhuset, *Majlis ash-Shoura*, utses genom val och har viss begränsad rätt att föreslå lagstiftning. Alla över 21 år (utom säkerhets- och militärpersonal) har rösträtt. Vid det senaste valet i oktober 2015 var valdeltagandet 57 procent av de registrerade väljarna. 590 kandidater ställde upp, däribland 77 kvinnor. En kvinna blev invald.

Politiska partier är inte tillåtna i Oman.

Det civila samhällets utrymme

Det finns inga oberoende organisationer som arbetar för mänskliga rättigheter i Oman.

MR-försvarare kan inte agera fritt. Aktivister har uppgett för FN:s specialrapportör för förenings- och mötesfrihet att de har utsatts för godtyckliga frihetsberövanden, i vissa fall under kidnappningslika former, förvarats på hemliga platser samt hotats och stigmatiserats offentligt i statligt kontrollerad press. Flera källor uppgav till specialrapportören att de hade utsatts för sömndeprivering. Specialrapportören har uttryckt oro för att myndigheterna verkar tillämpa en skrämstaktik för att tysta meningsmotståndare.

Det finns en omansk kommission för mänskliga rättigheter där 6 av kommissionens 14 medlemmar är personer anställda av regeringen och två är parlamentsledamöter. FN har anfört att kommissionen inte lever upp till kraven på en oberoende MR-organisation enligt de så kallade Paris-principerna.

IV. MEDBORGERLIGA OCH POLITISKA RÄTTIGHETER

Respekt för rätten till liv, kroppslig integritet och förbud mot tortyr

Skydd mot tortyr garanteras av den omanska författningen. Fysisk och psykisk tortyr är förbjuden men till exempel sömndeprivering förekommer. Erkännanden framtvingade under tortyr saknar bevisvärde i domstol.

Dödsstraff

Dödsstraff kan enligt omansk lag utdömas för till exempel mord eller narkotikahandel. Enligt Amnesty International rapporterades inga avrättningar för 2016.

Rätten till frihet och personlig säkerhet

Godtyckliga frihetsberövanden är förbjudna enligt artikel 18 i den omanska grundlagen. Artikel 27 i grundlagen föreskriver att privata bostäder inte får beträdas utan innehavarnas tillstånd. Lagen medger dock undantag.

Godtyckliga frihetsberövanden av civila samhällsaktivister förekommer dock enligt FN.

Lagstiftningen ger enligt FN:s bedömning myndigheterna stor befogenhet att övervaka enskilda. Aktörer inom det civila samhället har uppgett till FN att deras e-postkonton och konton på sociala medier har hackats och att myndigheterna i förhör med aktörerna har haft stor kännedom om deras rörelser och aktiviteter.

Rättssäkerhet

Artikel 21 och 22 i grundlagen föreskriver rättprinciper om att straff endast kan utdömas för handlingar specificerade i lag och enligt lagar som var gällande vid tidpunkten för genomförandet av en viss handling. Vidare föreskrivs att en person som misstänks för ett brott är oskyldig tills motsatsen bevisats samt att man har rätt till en advokat och vid behov rättshjälp.

Flera aktivister har dömts för brott enligt lagen om telekommunikation och cyberbrottslighet, som föreskriver fängelsestraff för vagt formulerade brott såsom underminering av nationens prestige.

Straffrihet

Human Rights Watch har rapporterat om svårigheter för kvinnliga hushållsanställda att få polisen att ta emot deras klagomål eller få rätt i domstol när de anklagar sina arbetsgivare för övergrepp. Hushållsanställda kan även straffas för att olagligt ha avvikit från sin arbetsgivare, vilket kan leda till en ovilja att anmäla övergrepp hos polisen. Human Rights Watch har dokumenterat fall där polisen har skickat tillbaka hushållsanställda som har försökt anmäla övergrepp till sina arbetsgivare.

FN:s kommitté för motverkande av rasdiskriminering har noterat att det finns förhållandevis få rättsfall avseende migrantarbetares rättigheter, trots ett stort antal klagomål.

Yttrande-, press- och informationsfrihet, inklusive på internet

Yttrandefriheten i Oman är begränsad. Kritik av sultanen är förbjuden, liksom smädelse av religion. Medier idkar självcensur i vetskap om att överträdelser av vad som är accepterat innebär bestraffning. I augusti 2016 stängdes tidningen Azamn med omedelbar verkan efter att tidningen hade publicerat ett par artiklar som anklagade seniora domare för korruption. Tidningens chefredaktör och två andra chefer greps och dömdes till fängelse för att ha stört den allmänna ordningen, felaktigt utnyttjande av internet,

publicering av uppgifter från ett rättsfall och underminering av nationens prestige.

Internet censureras och sociala medier övervakas av säkerhetstjänsten. Under 2016 greps och dömdes flera aktivister för olika budskap skrivna på sociala medier såsom Facebook och Twitter.

Oman ligger på plats 125 av 180 på Reportrar utan gränsers pressfrihetsindex.

Mötes- och föreningsfrihet

Den omanska författningen medger mötesfrihet ”inom lagens gränser” för omanska medborgare, dock inte för utländska medborgare. FN:s specialrapportör för mötes- och föreningsfrihet konstaterade i sin rapport om Oman från 2015 att i ett land där en stor del av befolkningen är utländska migrantarbetare, så innebär begränsningen av mötesfriheten till att endast omfatta medborgare att migrantarbetare fråntas en rättighet att fredligt kunna uttrycka missnöje.

Tillstånd krävs för offentliga sammankomster och myndigheterna behöver inte lämna skäl vid ett avslag om ansökan att anordna en offentlig sammankomst. Strafflagen innehåller vagt formulerade inskränkningar av mötesfriheten vilket enligt FN:s specialrapportör ger myndigheterna närmast obegränsade möjligheter att definiera sammankomster som brott. Det är förbjudet att kritisera sultanen.

Författningen föreskriver föreningsfrihet men särskild lagstiftning om föreningar gör, enligt FN, det i praktiken omöjligt att etablera en organisation utan regeringens medgivande, samarbete och kontroll. Ministeriet för social utveckling är ansvarigt för föreningsfrågor. Lagen föreskriver bland annat att föreningar måste ansöka om registrering och meddela myndigheterna senast 15 dagar innan ett planerat möte där en representant från myndigheterna ska närvara. Föreningar som enligt ministeriet inte utövar de aktiviteter som angivits i ansökan kan avregistreras. Ministeriet har också behörighet att omstrukturera organisationer som bedöms vara ineffektiva. Föreningslagen förbjuder även organisationer som är emot landets lagar eller sociala och kulturella system.

Fackföreningar får bildas på alla privata arbetsplatser med fler än 25 anställda. Specialrapportören för mötes- och föreningsfrihet har fått rapporter om att regeringen utövar stort inflytande över paraplyorganisationen för omanska fackförbund.

Religions- och övertygelsefrihet

Islam är statsreligion men författningen tillåter utövandet av andra religioner. Missionering är dock inte tillåten. Religiösa grupper måste registrera sig hos myndigheterna. Det finns såväl kristna kyrkor som buddistiska tempel i Oman.

V. EKONOMISKA, SOCIALA OCH KULTURELLA RÄTTIGHETER

Rätten till arbete, rättvisa arbetsvillkor och relaterade frågor

Oman har ratificerat följande centrala ILO-konventioner: Förbud mot tvångsarbete (konventionerna nr 29 och 105) och Förbud mot barnarbete (konventionerna nr 138 och 182).

Oman har inte ratificerat ILO-konventionerna om icke-diskriminering i arbetslivet (konventionerna nr 100 och 111) och om föreningsfrihet och förhandlingsrätt (konventionerna nr 87 och 98).

Den omanska arbetsrättslagstiftningen föreskriver bland annat riktlinjer för sjuklön, arbetstid och övertidsersättning. Den föreskriver att minimilöner beslutas av regeringen. Minimialder för att arbeta är 15 år.

Kvinnor ska enligt lagen inte anställas för att utföra arbete som anses vara skadligt för hälsan. Ansvarig minister får specificera yrken där kvinnor kan anställas. Efter ett års anställning har kvinnor rätt till sex veckors föräldraledighet, som antingen kan tas ut utan lön eller enligt bestämmelserna om sjuklön. Män har ingen lagstadgad rätt till föräldraledighet.

Regeringen har som uttalat mål att öka den andel av den inhemska befolkningen som förvärvsarbetar. Omaniseringen av arbetsmarknaden ställer krav på företag och myndigheter att ge företräde åt omanska medborgare och inte utländsk arbetskraft. Det är också svårare för företag att avskeda omanier än utländska medborgare.

Ungdomsarbetslösheten är utbredd med över 20 procent av den arbetsföra befolkningen under 25 år utan anställning. Särskilt utmanande är situationen för unga kvinnor med en arbetslöshetsnivå på över 30 procent.

Enligt officiell omansk statistik är cirka 46 procent landets 4,5 miljoner invånare utländska medborgare. Oman tillämpar det så kallade *Kafala*-systemet som innebär att alla utländska arbetstagare måste ha en omansk sponsor. *Kafala*-systemet försätter arbetstagaren i en stor beroendeställning. Arbetstagaren kan bland annat inte byta arbetsgivare utan sin sponsors tillstånd och sponsorn kan när som helst avbryta viseringen.

Utländska medborgare som arbetar som hushållsanställda är särskilt utsatta, bland annat eftersom de inte omfattas av rättigheterna i arbetsrättslagstiftningen. Istället regleras deras situation av en lagstiftning som saknar bestämmelser om arbetstid, rätt till vilodagar, årlig semester och övertidsersättning. Human Rights Watch varnar i en rapport från 2016 att lagstiftningen i Oman riskerar att försätta hembiträden i *de facto* slavliknande situationer. I mars 2016 uttalade sig en företrädare från arbetskraftsministeriet om att man övervägde att utöka rättigheterna i arbetsrättslagen till att även omfatta hembiträden.

Amnesty och Human Rights Watch kan inte ta ställning till hur utbrett utnyttjandet av hushållsanställda är, men har rapporterat om svåra förhållanden där hushållsanställda tvingas arbeta långa skift, får sina pass konfiskerade, inte får ut sin fulla lön och saknar värdiga levnadsförhållanden i hushållen. Human Rights Watch har även dokumenterat fysiska och sexuella övergrepp av kvinnliga hushållsanställda. Fler än 130 000 utländska kvinnor uppskattas arbeta som hushållsanställda i Oman.

Rätten till bästa uppnåeliga hälsa

Tillgången till grundläggande hälsovård bedöms generellt vara god med 1,2 primärvårdsinrättningar och 21,4 läkare per 10 000 invånare. Hälso- och sjukvård tillhandahålls av såväl offentlig sektor som genom privata aktörer i Oman. Enligt världshälsoorganisationen (WHO) har alla omanska medborgare fri tillgång till grundläggande sjukvård på statliga sjukhus och mottagningar. Utländska medborgare, undantagna de som arbetar inom den offentliga sektorn, får själva bekosta sin sjukvård.

Medellivslängden för män är 75 år och för kvinnor 79 år. Mödradödligheten är 17 per 100 000 födselar. Spädbarnsdödligheten är 10 per 1000 födselar.

Abort är endast tillåtet om det anses nödvändigt för att rädda moderns liv.

Förekomsten av HIV är låg och enligt WHO har regeringen antagit en strategi för att förbättra rådgivning och behandling av personer drabbade av sjukdomen samt informationskampanjer för att öka kännedomen hos befolkningen.

Rätten till utbildning

Utbildningssektorn i Oman har genomgått en snabb utveckling sedan 1970-talet då det endast fanns tre grundskolor, tillgängliga endast för pojkar, och inga nationella institutioner för högre utbildning. I dag finns drygt 1200 primär- och sekundärskolor och antalet universitet och högskolor har vuxit till 70, öppna för både flickor och pojkar över hela landet oberoende av social eller religiös tillhörighet.

Skolgång är inte obligatorisk men fri och allmän upp till motsvarande gymnasienivå för både pojkar och flickor. 2014 var andelen inskrivna på låg- och mellanstadienivå 97 procent för både flickor och pojkar.

Omkring 58 procent av studenterna på universitet och högskolor under 2015 var kvinnor. Fler kvinnor än män väljer även att genomföra sina studier på privata lärosäten. En högre andel män än kvinnor genomför dock sina studier utanför landets gränser.

Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard

Oman erbjuder en förhållandevis god levnadsstandard för sin befolkning och rankas som nummer 52 i UNDP:s *Human Development Index 2016*. Utbyggnaden av grundläggande infrastruktur har länge varit prioriterad i hela landet och tillgången till rent vatten och sanitära faciliteter är god. Medellivslängden är 77 år och BNP per capita uppgick 2015 till 35 983 US-dollar. Välståndet och resurserna är dock ojämnt fördelade. Skillnader finns mellan städer och landsbygd, omanier och gästarbetare samt mellan könen.

VI. RÄTTEN ATT INTE UTSÄTTAS FÖR DISKRIMINERING

Kvinnors åtnjutande av mänskliga rättigheter

Artikel 17 i Omans författning förbjuder diskriminering av omanska medborgare på grund av bland annat kön. Socialt betingade institutionella normer och annan lagstiftning utgör dock ett hinder för kvinnor och bromsar en snabbare utveckling av kvinnors åtnjutande av lika rättigheter.

Lagstiftning inom familjerätten och andra civilrättsliga områden är till kvinnors nackdel, bland annat avseende skilsmässa, arvsrätt, vårdnad av barn och legalt förmyndarskap.

En omansk kvinna som får barn med en icke-omansk man kan föra vidare sitt medborgarskap till sitt barn endast om hon är franskild, änka eller om fadern är klassad som försvunnen. Därtill måste tillstånd ha funnits för äktenskapet med barnets icke-omanska far och hon måste ha ensam vårdnad om barnet. FN:s barnrättskommitté har uppmanat Oman att ge kvinnor lika möjlighet som män att föra vidare sitt medborgarskap.

Män kan förklara skilsmässa utan vidare formalia. Kvinnor måste ansöka om skilsmässa i domstol och beviljas detta under vissa förhållanden. Kvinnors arvsrätt är hälften mot mäns.

Det finns ingen lagstiftning om våld i hemmet eller som uttryckligen förbjuder våldtäkt inom äktenskapet.

Barnets rättigheter

Oman har tidigare reviderat sin lagstiftning i ljuset av kritik från FN:s barnrättskommitté. Vid den senaste granskningen i januari 2016 uttryckte kommittén oro över bland annat diskriminering för flickor, barn födda utanför äktenskapet, barn med funktionshinder samt barn till migrantarbetare, avseende tillgång till sociala och hälsorelaterade samhällsinrättningar.

Efter en lagändring 2014 kan nu barn till okända föräldrar få omanskt medborgarskap.

År 2014 antogs en lag om barns rättigheter som bland annat förbjuder våld mot barn och etablerar mekanismer för rapportering av bland annat läkare

och lärare om övergrepp. FN:s barnrättskommitté uttryckte dock oro för den utbredda förekomsten av övergrepp mot barn (och statens underlåtelse att beivra sådant agerande som anses stäva omoral). Barnaga är inte uttryckligen förbjudet i lagen och enligt FN:s barnrättskommitté vida accepterat i samhället som uppfostringsmetod.

Minimiåldern för giftemål är 18 år. Barnäktenskap förekommer i okänd utsträckning på landsbygden, liksom kvinnlig könsstympning. Det finns ingen lagstiftning som explicit förbjuder kvinnlig könsstympning.

Straffbarhetsåldern i Oman är 9 år.

Rättigheter för personer som tillhör nationella, etniska, språkliga och religiösa minoriteter samt urfolk

De största minoritetsgrupperna i Oman utgörs av migrantarbetare från företrädesvis Indien, Bangladesh, Pakistan och länder i Sydostasien.

Författningen förbjuder diskriminering på grund av kön, religion, etnicitet och social klass. Skyddet omfattar bara omanska medborgare och det saknas en definition av begreppet etnicitet. Den omanska arbetslagstiftningen omfattar även migrantarbetare, dock inte avseende minimilön. Se vidare ovan angående arbetssituationen för migrantarbete.

Staten förespråkar och främjar samreligiös förståelse och tolerans, bland annat genom tidskriften *al Tasamoh* (Tolerans). Sultan Qaboos har personligen skänkt pengar till uppförandet av hinduiska tempel.

Enligt FN verkar det saknas särskilda riktlinjer avseende tillhandahållandet av utbildning, hälsovård och social service till barn som inte är omanska medborgare.

FN:s kommitté för avskaffande av all slag rasdiskriminering konstaterade i sin rapport om Oman från 2016 att det saknas statistik i Oman avseende etniska grupper i landet. Det saknas även socioekonomiska indikatorer över hur olika grupper kan åtnjuta sina rättigheter. Kommittén nämnde särskilt folkgruppen Balocherna, personer med afrikanskt påbrå, tidigare slavar och deras ättlingar samt migrantarbetare från Sydostasien.

Diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet

Homosexuella handlingar är straffbara. Frågan om homosexualitet är tabubelagd och diskuteras inte offentligt. Hbtq-personer drabbas enligt Freedom House (2016) av diskriminering både formellt och i praktiken.

Flyktingars och migranternas rättigheter

Flyktingar och asylsökandes möjligheter att få stanna i landet regleras på samma sätt som för övriga utländska medborgare i landet. Ett uppehållstillstånd förutsätter ett arbete, vilket i sin tur förutsätter att en individ har en omansk sponsor. Viss möjlighet till uppehållstillstånd finns enligt särskilda bestämmelser om politisk flyktingstatus, en status som dock kan dras in när som helst av myndigheterna. Omanska författningen förbjuder så kallad *refoulement*.

Enligt UNHCR har 51 000 personer, varav 5 000 jemeniter, flytt till Oman från Jemen sedan mars 2015.

Oman är ett transit- och destinationsland för personer som har utsatts för människohandel. Det saknas tillförlitliga data och statistik om detta. Enligt UNHCR (2014) utsätts merparten av offren för människohandel i Oman för tvångsarbete och en begränsad del tvingas till prostitution. FN:s barnrättskommitté uttryckte oro för bristande insatser från myndigheternas sida för att åtgärda problem med människohandel i Oman, framförallt bristande insatser från gränspersonal och rättsvårdande myndigheter.

Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Särskild lagstiftning om skydd för personer med funktionsnedsättning föreskriver likabehandling ifråga om utbildning, arbete och rätten till samhällsservice såsom sjukvård. Lagen föreskriver även bland annat att alla byggnader ska vara anpassade för personer med funktionsnedsättning.

Företag med fler än 50 anställda ska enligt lag reservera två procent av arbetstillfällena för personer med funktionsnedsättning, dessutom ska offentliga byggnader anpassas så att de möter kraven på tillgänglighet. Efterlevnaden av dessa regler är svår att överblicka.

Ratifikationsläget avseende centrala konventioner om mänskliga rättigheter

Konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering, *International Convention on the Elimination of all forms of Racial Discrimination (ICERD)* ratificerades år 2003.

Konventionen om avskaffandet av alla former av diskriminering mot kvinnor, *Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW)* ratificerades år 2006. Det fakultativa protokollet om enskild klagorätt har inte ratificerats.

Konventionen om barnets rättigheter, *Convention on the Rights of the Child (CRC)* ratificerades år 1996. Det tillhörande protokollet om barns indragning i väpnade konflikter och det tillhörande protokollet om handel med barn, barnprostitution och barnpornografi ratificerades år 2004.

Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, *International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR)*, det fakultativa protokollet om enskild klagorätt och det fakultativa protokollet om avskaffandet av dödsstraffet har inte ratificerats.

Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, *International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR)* och det fakultativa protokollet om enskild klagorätt har inte ratificerats.

Konventionen mot tortyr, *Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CAT)* och det fakultativa protokollet om förebyggande av tortyr har inte ratificerats.

Flyktingkonventionen, *Convention Relating to the Status of Refugees (Refugee Convention)* och det tillhörande protokollet har inte ratificerats.

Romstadgan för internationella brottmålsdomstolen, *Rome Statute of the International Criminal Court (ICC)* signerades år 2000.

Exempel på svenskt och internationellt arbete rörande mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

Sverige ger inget direkt stöd till arbete med mänskliga rättigheter i Oman. Frågan om mänskliga rättigheter tas upp genom EU. Vid FN:s universella granskningsmekanism (UPR) av Oman år 2015 accepterade landet inte en rekommendation om att avskaffa dödsstraffet.